

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 8P/85/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8822201107
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 01. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Silvia Šviderská
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2023:8822201107.10

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou sudkyňou JUDr. Silviou Šviderskou v právnej veci starostlivosti súdu o maloletých, maloletej C. X., X.. XX. XX. XXXX, bytom pri otcovi, zastúpenej kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Vranov nad Topľou, Námestie slobody 5, Vranov nad Topľou, za účasti matky C. X., X.. XX. XX. XXXX, bytom F. XX/XX, XXXX W., K., zastúpenej JUDr. Jurajom Ferenčíkom, PhD., advokátom, Krivá 23, Košice, na návrh otca H. X., X.. XX. XX. XXXX, V. L. J. XXX a za účasti Okresnej prokuratúry Vranov nad Topľou, Námestie slobody 5, Vranov nad Topľou, o zmenu osobnej starostlivosti o maloleté dieťa, t a k t o

rozhodol:

- I. Me n í s a výrok rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 8P/97/2018-97 zo dňa 04.12.2018 a to tak, že maloletá C. X., X.. XX.XX.XXXX s a z v e r u j e do osobnej starostlivosti otca.
- II. Matka sa z a v ä z u j e platením výživného na maloletú C. X. za obdobie od 01.05.2022 do 30.09.2022 v sume po 200€ mesačne a od 01.10.2022 do budúca v sume 140€ mesačne vždy do 30.dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám otca.
- III. Dližné výživné na maloleté dieťa za obdobie od 01.05.2022 do 31.01.2023 v sume 1560€ je matka p o v i n n á zaplatiť k rukám otca do 6 mesiacov od právoplatnosti rozsudku.
- IV. V prevyšujúcej časti návrh otca z a m i e t a .
- V. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Otec sa podaným návrhom domáhal vydania rozsudku, ktorým by súd zveril maloletú dcéru C. do jeho osobnej starostlivosti a matku zaviazal platením výživného po 300,- eur. Zároveň žiadal o doplatenie výživného od doby kedy dcéra odišla od matky a tiež o doplatenie rodinných prídavkov a bonusov, ktoré boli vyplatené matke a táto ich použila pre vlastnú potrebu. V návrhu uviedol, že Okresným súdom vo Vranove nad Topľou dňa 04.12.2018 bol vydaný rozsudok sp. zn. 8P/97/2018, v ktorom bolo rozhodnuté, že dcéra C. X., X.. XX.XX.XXXX, bude zverená do osobnej starostlivosti matky. Dňa 14.08.2020 dcéra po osobných nezhodách s matkou od matky odišla a vrátila sa ku otcovi. Od uvedenej doby matka posielala na účet otcovej matky H. X. sumu 100€ mesačne. Na dcéru pritom matka poberá rodinné prídavky, daňové bonusy v Rakúsku, kde dlhodobo žije pracuje. Náklady súvisiace so štúdiom, stravou, ubytovaním, cestovaním do školy sa stále zvyšujú. Výdavky spojené s ubytovaním dieťaťa činia 30, so stravným 100 €, cestovným 50 € mesačne, s učebnými pomôckami približne 50 € mesačne, mobilným telefónom 30€ mesačne, ošatením 50 € mesačne , hygienickými potrebami približne 100 € mesačne.

2. Matka navrhla buď ponechať maloletú dcéru v jej osobnej starostlivosti a ona by sa zaviazala platením výživného po 150,- eur mesačne s tým, že táto suma by pozostávala z rodinných prídavkov v Rakúsku 120,- eur a 30,- eur zo slovenských rodinných prídavkov. Ak by došlo ku zmene osobnej starostlivosti navrhla, aby bola zaviazaná platením výživného po 80,- eur mesačne.

3. Okresná prokuratúra Vranov nad Topľou a kolízny opatrovník doporučili rozhodnúť o zmene osobnej starostlivosti u maloletej a matku zaviazat' platením výživného podľa jej schopností a možností.

4. Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov, oboznámením sa s listinnými dôkazmi a to písomnými vyjadreniami rodičov, dokladmi o príjmoch a výdavkoch rodičov, výpismi z účtu v peňažnom ústave matky, otca, správou kolízneho opatrovníka, dokladmi o zdravotnom stave matky, výpoveďou z pracovného pomeru, oboznámením sa s pripojenými spismi tunajšieho súdu sp.zn. 8P/97/2018, 11Pc/9/2022, 5Pc/26/2022 a zistil tento skutkový stav veci:

5. Rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou sp.zn. 8P/97/2018 zo dňa 4.12.2018 bola maloletá C. X., X.. XX.XX.XXXX zverená do osobnej starostlivosti matky a otec zaviazaný platením výživného na dcéru po 70,- eur mesačne. Návrh na zmenu osobnej starostlivosti u dcéry X. X. bol zamietnutý. Otec bol zaviazaný platením výživného na dcéru X. po 100,- eur mesačne. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 05.01.2019.

6. Otec vo svojej výpovedi uviedol, že od augusta 2020 sa stará o obe ich dcéry. Matka vtedy vyhnala deti z Rakúska. Matka posielala ako výživné čiastku 100€ na každú z dcér. Staršia dcéra X. je študentkou Y. Š. B.. Mladšia je študentkou X.K. R. Š. B. Y. H.. Príjem otca v zamestnaní predstavuje sumu mesačne cca 1500€. Maloletá C. do školy denne dochádza, na cestové je potrebné vynaložiť sumu 70€. Okrem toho musí používať aj mestskú hromadnú dopravu s poplatkom 10€ mesačne. Obеды v škole činia 30€. Ďalej má otec s výchovou a výživou dcéry bežné výdavky na stravu v domácnosti, ošatenie, hygienické potreby. Dcéra v rámci vzdelávania absolvovala tejpovací kurz, ktorý stál 100€, následne by mala absolvovať kurz bankovania, ktorý tiež bude spojený s finančnými nákladmi. Otec býva v spoločnej domácnosti s manželkou, s ktorou vychovávajú ich X mal. deti. Jeho manželka je aktuálne na materskej dovolenke. Výdavky otca činia približne 1.300,- eur, ide o splátky úverov - 300,- eur, poistenie detí - 150,- eur, pohonné hmoty- 150,- eur, strava - 300,- eur, ošatenie, obuv - 100,- eur, paušál 50,- eur, hygienické potreby - 30,- eur, poistenie auta - 90,- eur, a poistenie domu - 30,- eur, inkaso - 100,- eur.

7. Z výpovede matky vyplýva, že jej finančná situácia neumožňuje platiť na dcéru výživné otcom požadované. Za byt, ktorý matka vlastní na Slovensku uhrádza mesačne inkaso 100€, ročne platí poistenie bytu cca 100,- eur, za vývoz odpadu 40€ ročne. Uhrádza mesačne hypotekárny úver vo výške 127€, poistenie 35€ a poplatok za internet 22€. Výdavky v Rakúsku predstavujú splátku pôžičky v banke 300€, ktorú čerpala na kúpu motorového vozidla v celkovej výške 10.000,- eur, poistenie vozidla 181€. Na pohonné hmoty vynakladá 150€, poistenie bytu 22€, ďalšie pripoistenie v Rakúsku 31€. Matka prispieva jej priateľovi na bývanie a stravu sumou 400€. V Rakúsku pracovala ako robotníčka s príjmom cca 1.500,- eur. Matka aktuálne prišla o zamestnanie z dôvodu nepriaznivého zdravotného stavu. V apríli 2022 podstúpila operáciu P. a koncom júna mala ďalšiu operáciu. Keďže bola dlhodobo práceneschopná zamestnávateľ jej oznámil, že s ňou ukončuje pracovný pomer ku dňu 30.09. Od októbra 2022 je teda nezamestnaná, bude poberať dávku v nezamestnanosti asi 6 mesiacov. Matku čaká aj ďalší operačný zákrok. V Rakúsku poberala prídavky na deti asi 110€ na jednu dcéru, plus poberala prídavky na dcéry zo Slovenska. Prídavky posielala matka na účet pre dcéry. Matka potvrdila, že maloletá dcéra je u otca od augusta 2020. Zo začiatku jej matka posielala aj po 150€ a prispela aj nad rámec, napríklad na začiatku školského roka poslala dcére 60€. Pri pobyte na Slovensku matka dcére zakúpila buď potrebné školské pomôcky alebo ošatenie, obuv. K narodeninám jej kúpila mobilný telefón.

8. Kolízny opatrovník v správe o prešetrení pomerov uviedol, že z manželského vzťahu matky, C. X., X.. XX.XX.XXXX C. S., H. X., X.. XX.XX.XXXX pochádzajú dve deti. Maloletá C., X.. XX.XX.XXXX C. J. X., X.. XX.XX.XXXX. Rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 3C/294/2009 zo dňa 22.02.2010 bolo manželstvo rodičov rozvedené. Dňa 05.09.2022 sa na základe pozvania dostavil na oddelenie SPODaSK otec, spoločne s maloletou C.u. Okrem H. C. C. J. X. je otcom ďalších V. maloletých detí, ktorým zabezpečuje osobnú starostlivosť spoločne s ich matkou a manželkou p. X. X.. Rodina žije v novostavbe rodinného domu v obci J.. Otec je naďalej zamestnancom H. R., služobne je zaradený na S. S. J. Y. R. F.. Uviedol, že maloletá C. žije od 14.08.2020 v domácnosti jeho matky, bývajúcej v bezprostrednej blízkosti jeho nehnuteľnosti. Maloletá má v domácnosti starej matky k dispozícii svoju vlastnú izbu, kde má vytvorené vhodné bytové podmienky. V spoločnej domácnosti žije aj plnoletá dcéra X., ktorá je toho času študentkou vysokej školy. Otec potvrdil, že obom dievčatám zabezpečuje osobnú starostlivosť. Za pomoci starej matky sa podieľa na zabezpečení všetkých potrieb súvisiacich so zabezpečením stravy, ošatenia, hygieny, nákladov určených na štúdium a dochádzky do školy.

Matka, C. X. finančne na starostlivosť a výživu maloletej prispieva sumou 100,-eur mesačne, ktorú uhradza na účet starej matky zo strany otca. Otec potvrdil, že matka na obe dievčatá poberá rodinné prídavky a daňový bonus v Rakúsku, kde dlhodobo žije a pracuje. Otec nemá vedomosť ako matka s týmito finančnými prostriedkami narába, nakoľko ich malolekým deťom nevypláca, ponecháva si ich na vlastné účely. Maloletá C. je žiačkou X. K. R. B. Š. Y. H.. Je zdravá, má rovnaké potreby ako iné deti v jej veku. Maloletá v rámci stretnutia opísala niekoľko negatívnych situácií, ktoré sa odohrali medzi ňou, matkou a priateľom matky. Ich vzájomné nezhody sa prehĺbili počas letných prázdnin v roku 2020, ktoré maloletá trávila v Rakúsku, kde matka žije a pracuje. Maloletá žila v byte priateľa matky, ktorému prítomnosť maloletej C. a jej sestry doslova prekážala a ich vzťahy boli veľmi konfliktné. Maloletá prejavila jednoznačný záujem o zmenu osobnej starostlivosti. Vo vzťahu k matke uviedla, že sa toho času s ňou nestretáva a neudržiava s ňou žiadny kontakt. V domácnosti starej matky zo strany otca je spokojná, zo strany otca a starej matky má zabezpečené všetky potreby na veľmi dobrej úrovni. Vzhľadom na uvedené skutočnosti kolízny opatrovník odporučil zveriť maloletú C. do osobnej starostlivosti otca a matku zaviazat' platením výživného podľa jej schopností, možností a majetkových pomerov s prihliadnutím na odôvodnené potreby maloletej.

9. Právny zástupca matky v písomnom vyjadrení uviedol, že matka uhrádzala od septembra 2020 výživné na maloleté X. C. C. spolu s prídavkami na maloleté v nasledovných sumách:

09-2020 200 EUR

10-2020 218 EUR (vrátane prídavkov)

11-2020 220 EUR (vrátane prídavkov)

12-2020 220 EUR (vrátane prídavkov)

01-2021 220 EUR (vrátane prídavkov)

02-2021 230 EUR (vrátane prídavkov)

03-2021 240 EUR (vrátane prídavkov)

04-2021 250 EUR (vrátane prídavkov)

05-2021 250 EUR (vrátane prídavkov)

06-2021 250 EUR (vrátane prídavkov)

07-2021 250 EUR (vrátane prídavkov)

08-2021 250 EUR (vrátane prídavkov) + 60 EUR príspevok na školu

09-2021 250 EUR (vrátane prídavkov)

10-2021 96 EUR (70 EUR výživné + 26 prídavok na Alexandru)

11-2021 221 EUR (X., C.dra, prídavky)

12-2021 221 EUR (X., C., prídavky)

01-2022 221 EUR (X., C., prídavky)

02-2022 221 EUR (X., C., prídavky)

03-2022 221 EUR (X., C., prídavky)

04-2022 222 EUR (X., C., prídavky)

05-2022 222 EUR (X., C., prídavky)

06-2022 370 EUR (X., C., prídavky)

07-2022 222 EUR (X., C., prídavky)

08-2022 400 EUR (X., C., prídavky) + 170 EUR navyac

09-2022 230 EUR (X., C., prídavky)

10-2022 100 EUR (H.. C. + prídavky)

Matka výživné uhrádzala, a to aj keď nebola zaviazaná na úhradu výživného žiadnym rozhodnutím, naopak, ako sa uvádza v návrhu, maloletá bola zverená do osobnej starostlivosti matky a bol to otec, ktorý bol Rozsudkom tunajšieho súdu sp. zn. 8P/97/2018, právoplatným dňa 5.1.2019 zaviazaný platiť výživné na maloletú Alexandru vo výške 70 EUR mesačne. Je pravdou, že maloletá C. odišla žiť k otcovi dňa 14.8.2020. Nie je však pravdivá informácia uvedená v návrhu, že by matka maloletej zasielala otcovi výživné skrz účet jeho matky len vo výške 100 EUR, keďže podľa predložených výpisov od 09/2020 - 10/2022 zasielala matka výživné v uvedených sumách. Matka v období od podania návrhu otca zabezpečila maloletej nad rámec výživného, ktoré posielala na maloletú, telefón Iphone v hodnote 300 EUR, botasky za 50 EUR a topánky za 120 EUR a teda plnenia v celkovej hodnote 470 EUR. V otázke otcom tvrdých výdavkov na maloletú, neboli žiadne z tvrdých výdavkov preukazované, len tvrdené. Matka spochybňuje výdavky na bývanie maloletej vo výške 30 EUR, keďže otec by za bývanie platil bez ohľadu na prítomnosť maloletej v domácnosti. Rovnako tak považuje výdavky vo výške 50 EUR mesačne na učebné pomôcky za nepreukázané a popiera ich v rozsahu nad 10 EUR mesačne. Mobilný telefón vo výške 30 EUR pre šesťnásťročné dieťa je neopodstatnený výdavok, ktorý otec rovnako

žiadnym spôsobom nepreukázal a rovnako tak hygienické potreby vo výške 100 EUR mesačne považuje za nadhodnotený a nepreukázaný výdavok, ktorý akceptuje v maximálnej výške 20 EUR mesačne. Otec nepodložil žiadne z tvrdených výdavkov dôkazmi a ostali tak v rovine jednostranného tvrdenia, pričom sa neskúmalo, či takéto výdavky sú oprávnené, resp. či vôbec vynakladané ako nevyhnutné na maloletú C.. Rovnako tak spochybňuje aj výdavky samotného otca, ktorý v konaní nepredložil ani jeden jediný doklad o tom, že reálne existujú a sú vyplácané. Otec podľa návrhu žiada priznať výživné spätne, a to od dňa 14.8.2020, kedy maloletá C. odišla bývať k nemu, čo je neakceptovateľné: Podľa tretej vety ust. § 77, ods. 1 Zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine, „Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.“ Podľa dôvodovej správy k ust. § 77 Zákona o rodine cieľom doplnenia dôvodov hodných osobitného zreteľa v odseku 1 ako podmienky na priznanie výživného je zdôrazniť výnimočnosť priznania výživného pre maloleté dieťa spätne po začatí konania. Súd má preto pri požiadavke na spätné priznanie výživného skúmať dôvody, ktoré bránili oprávnenému rodičovi uplatniť zákonný nárok ihneď po tom, ako povinný rodič prestal plniť svoju vyživovaciu povinnosť. Tu sa žiada uviesť, že otec nepreukázal žiadne dôvody, pre ktoré nemohol a nežiadal výživné od dátumu, kedy sa k nemu nasťahovala maloletá. Naopak, potvrdil, že s matkou bol po celú dobu v kontakte a nevedel sa s ňou dohodnúť, čo mu však nebránilo podať návrh na súd skôr. Sprísnujúca úprava od oprávneného rodiča vyžaduje zodpovedný a včasný prístup k riešeniu tejto otázky, t.j. aby návrh na určenie výživného podávali bez zbytočného odkladu pri naplnení zákonných podmienok, čo v danom prípade otec ako navrhovateľ nespĺnil. Ako uvádza judikatúra, výnimočným dôvodom nie je neznalosť možnosti uplatňovať si výživné, ale ani laxný prístup k jeho uplatňovaniu. Pri dôvodoch hodných osobitného zreteľa platí procesná zásada, že dôkazné bremeno zaťažuje účastníkov konania, ktorí nesú tvrdenie. Otcovi nič nebránilo skoršiemu iniciovaniu konania vo veci úpravy výkonu rodičovských práv a povinností, resp. podaniu návrhu na určenie výživného. Otec takmer dva roky pristupoval k veci pasívne a teraz žiada výživné priznať spätne a to aj napriek absencii dôvodov hodných osobitného zreteľa. Takýto postup otca ako oprávneného rodiča možno vyhodnotiť len ako účelový, keďže otec nemal doteraz žiadnu objektívnu, alebo subjektívnu prekážku výnimočného charakteru, ktorá by bránila podaniu návrhu na začatie konania. Ako uvádza uznesenie Ústavného súdu SR z 28. marca 2018, sp. zn. I. ÚS 99/2018, zákonná podmienka existencie dôvodov hodných osobitného zreteľa pre spätné priznanie výživného vyplýva okrem iného zo snahy o zamedzenie špekulácií a zneužívania možnosti priznávať výživné pre maloleté dieťa. Z uvedeného má matka za to, že tu nie sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa a súd nemôže priznať výživné spätne, ale len najskôr až od podania návrhu na súd. Matka však s prihliadnutím na skutočnosť, že od septembra 2020 nepretržite prispievala a v súčasnosti aj naďalej prispieva dobrovoľne na výživu maloletej žiada, aby jej súd uložil povinnosť prispievať na výživu maloletej až od vyhlásenia rozhodnutia do budúca. Matka je aktuálne nezamestnaná od 30.9.2022. Nepoberá žiadne dávky v nezamestnanosti a doposiaľ jej nebol určený žiadny termín a výška dávok, ktoré by mohla poberať. Matka dňa 3.10.2022 požiadala o zaradenie do evidencie nezamestnaných a priznanie dávky v nezamestnanosti, no do dnešného dňa o tomto nebolo matke zaslané žiadne rozhodnutie. Dňa 27.6.2022 absolvovala operáciu, pričom ďalšia naplánovaná operácia je stanovená na termín 23.11.2022. U matky je predpoklad niekoľkomesačného liečenia. Matka za obdobie od júla 2022 do septembra 2022 poberala len nemocenskú dávku od zamestnávateľa, a to dňa 29.7.2022 vo výške 1000,62 EUR, dňa 31.8.2022 vo výške 106,01 EUR a dňa 6.9.2022 vo výške 1681 EUR. Dňa 27.9.2022 bola matke poukázaná suma vo výške 500 EUR z titulu príspevku štátu na energie a dňa 30.9.2022 dostala matka vyplatenú náhradu za ostávajúcu dovolenku za celé odpracované obdobie vo výške 1587,52 EUR. Iný príjem matka za uvedené obdobie nemala. Matka súhlasí s tým, aby maloletá bola zverená do osobnej starostlivosti otca, a navrhuje, aby ju súd zaviazal platiť výživné vo výške 80 EUR mesačne a to najmä s poukazom na to, že otec nepreukázal odôvodnenú potrebu výdavkov na maloletú v ním tvrdenej výške 300 EUR, rovnako tak nepreukázal jeho tvrdené výdavky a matka aktuálne nemá žiadny príjem, z ktorého by mohla vyplácať vyššie výživné.

10. Z vyjadrenia otca vyplýva že matka od doby 14.08.2020 posielala mesačne (nepravidelne, ako aj v rôznych výškach) finančnú hotovosť na účet jeho matky H.K. X.. Tam podľa jeho názoru účelovo a zavádzajúco uvádzala, že ide o výživné, ktoré platila na potreby dcér, kde aj otec si celú dobu myslel, že skutočne ide o sumu ktorú uhradza z financií, ktoré riadne zarobí prácou v zahraničí a kompenzuje tým aspoň časť jeho výdavkov na dcéry. Nakoľko si nebol istý celú tú dobu, či dcéry budú chcieť aj naďalej bývať v J., neriešil žiadne iné veci ohľadom prídavkov, bonusov a iných záležitosti okolo detí, pričom aj tak by bolo potrebné všetko zase riešiť cestou súdu a nato nemal chuť po už niekoľkoročných súdnych sporoch s jeho bývalou manželkou, ktoré nikam nevedli, na ktorých niekedy mala záujem starať sa o deti, inokedy zase nie, podľa toho ako a kedy jej to vyhovovalo, pričom pri týchto konaniach trpeli iba ich

deti, ktoré boli na výslovnú žiadosť bývalej manželky aj zbytočne predvolávané na súdne pojednávanie, k psychológom a pod., nakoľko to k ničomu nevedlo. Súd jej deti prisúdil, ale o rok nato sa už o nich starať nechcela a tak to išlo dookola. Podľa jeho názoru matke išlo stále iba o financie, ktoré poberala či už ako výživné od otca, alebo od štátu ako rôzne dávky. Otec si po celú dobu skutočne myslel, že ide o financie, ktoré zasiela matka deťom z vlastných zarobených financií. Až neskôr zistil, že matka poberať rodinné prídavky na Slovensku vo výške 30 € ako aj v Rakúsku vo výške v rozpätí od 172,40 € (na mladšie dieťa) do výšky 223,50 € (na staršie dieťa € + súrodenecký bonus (od 5,05 € do výšky 36,97 €) a v septembri štartovné do školy (vo výške 71,10 €). Otec má za to, že matka posielala po celú tu dobu iba financie, ktoré jej boli vyplácané neoprávnene, nakoľko to boli všetko financie, ktoré patria osobe, ktorá sa reálne stará o deti a financie slúžia ako prídavok pre osobu ktorá sa reálne stará o potreby deti, respektíve financie patria deťom a nie na potreby rodičov, ktorí iba zneužívajú diery v zle nastavenom nejakom systéme. Všetky tieto financie od štátu či Slovenska alebo Rakúska patrili deťom a nie matke, ktorá iba využila diery v legislatíve a posielala financie, ktoré deťom reálne patrili od štátu či už jedného alebo druhého a písala, že to posielala ona zo zárobku, pričom ňou uvedená suma nepredstavovala ani plnú sumu slovenských + rakúskych dávok poberaúcich za mesiac.

11. Matka doložila do spisu doklad od jej zamestnávateľa, z ktorého vyplýva, že jej pracovný pomer bol ukončený výpoveďou zo strany zamestnávateľa ku dňu 30.09.2022.

12. Z vyjadrenia právneho zástupcu matky vyplýva, že jej práceneschopnosť trvala 5 mesiacov a z toho dôvodu s ňou bol ukončený pracovný pomer. Práceneschopnosť matky začala 19.4.2022 a trvala do piatku 22.4.2022. Dňa 25.4.2022 podstúpila prvú operáciu. Do 27.4.2022 bola hospitalizovaná kvôli operácii pravej nohy a následne, dňa 26.6.2022 sa realizovala operácia ľavej nohy. Dňa 6.5.2022 predĺžili matke práceneschopnosť, ktorá trvala 5 týždňov, a ktorú zároveň predĺžili dňa 7.6.2022 ešte na týždeň, no kvôli zápalu bola PN predĺžená ešte aj dňa 15.6.2022 a trvala do 26.6.2022. Dňa 27.6.2022 podstúpila druhú operáciu, kde sa jej automaticky predĺžila PN a trvala až do 4.9.2022, ktorú jej znova klinika predĺžila od 5.9.2022 do 12.9.2022. Vzhľadom k tomu, že matke bola doručená od jej bývalého zamestnávateľa výpoveď bez uvedenia zdravotného dôvodu, v ktorom stál jej posledný pracovný deň 30.9.2022, zvyšné dni si vzala dovolenku a zároveň v tom čase mala súdne pojednávanie s jej plnoletou dcérou X. X.. Dňa 3.10.2022 sa bola evidovať na úrade práce.

13. Podľa mzdových listov matka maloletej v Rakúsku dosahovala v zamestnaní v období od marca do septembra 2022 priemerný mesačný čistý príjem vo výške 1.708,27 eur. Od 01.10.2022 do 28.4.2023 bude matka poberať dávku v nezamestnanosti vo výške 32,22 eur denne.

14. Z výpisov z účtu matky v peňažnom ústave súd zistil, že matka poberala na obe dcéry rodinné prídavky z Rakúska aj zo Slovenska. V mesiaci marec 2022 tak prijal tieto dávky z Rakúska vo výške 259,38 eur a zo Slovenska 51,76 eur. Matka v tomto mesiaci zaslala deťom na účet ich starej matky sumu 221,- eur. V mesiacoch apríl a máj 2022 matka prijala opäť rodinné prídavky v sume 259,38 eur a 51,76 eur, dcéram vyplatila mesačne sumu 222,- eur. V mesiaci jún 2022 rodinné prídavky činili 259,38 eur a 200,- eur, matka dcéram zaplatila 370,- eur. V júli 2022 rodinné prídavky predstavovali 385,84 eur a 51,76 eur, matka deťom uhradila sumu 222,- eur. V mesiaci august boli matke vyplatené prídavky a príspevky na deti z Rakúska vo výške 745,84 eur a v sume 6.338,34 eur, matka deťom poslala čiastku 400,- eur. V septembri 2022 matka zaslala na účet starej matky sumu 230,- eur ako výživné a prídavky pre obe deti, v mesiaci október to bola suma 100,- eur ako výživné pre dcéru C..

15. Podľa potvrdenia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Vranov nad Topľou od septembra 2022 matka poberať zo Slovenska prídavok na dieťa vo výške 30,- eur.

16. Matka na pojednávaní dňa 31.01.2023 uviedla, že po absolvovaní operácie je evidovaná ako nezamestnaná, je jej priznaná podpora v nezamestnanosti vo výške 32,22 eur denne, teda mesačne je jej vyplácaná suma okolo 900,- eur. Jej aktuálny zdravotný stav ešte neumožňuje zamestnať sa.

17. V súdnom konaní vedenom na tunajšom súde pod sp.zn. 11Pc/9/2022 bol medzi matkou a plnoletou dcérou X. uzavretý dňa 28.09.2022 zmier, v zmysle ktorého sa matka zaviazala prispievať na výživu plnoletej dcéry sumou 220,- eur mesačne. V mesiaci október 2022 podala matka návrh na zníženie výživného na plnoletú dcéru X.. Konanie sa vedie na súde pod sp.zn. 5Pc/26/2022 a doposiaľ nie je právoplatne ukončené.

18. Podľa mzdového listu otca maloletej tento v zamestnaní dosahuje príjem vo výške 1.665,24 eur.

19. Otec predložil výpis z účtu v peňažnom ústave, z ktorého vyplávajú jeho mesačné výdavky na deti, domácnosť, splátky úverov a poplatkov za stravu v škole pre maloletú C. vo výške 30,- eur mesačne, 50,- eur poplatkov za stužkovú pre dcéru. Z prehľadu mesačných výdavkov otca na maloletú dcéru vyplývajú náklady vo výške 623,- eur, išlo o výdavky na XX ročnú dcéru, študujúcu na R. B. Š. Y. H. za mesiac september 2022.

20. Podľa § 26 Zákona o rodine ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

21. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Podľa ods. 2 obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

22. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona a to zák. č. 601/2003 Z. z. o životnom minime v platnom znení.

23. V zmysle § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihladne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihladne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihladne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

24. Vykonaným dokazovaním súd zistil, že návrh otca na zmenu osobnej starostlivosti u maloletej dcéry je dôvodný. Po vydaní súdneho rozhodnutia, ktorým bola maloletá C. zverená do osobnej starostlivosti matky došlo k podstatnej zmene pomerov, ktorá odôvodňuje zmenu súdneho rozhodnutia. Maloletá sa od augusta 2020 nachádza v osobnej starostlivosti otca, čo potvrdila v konaní aj matka. Maloletá C. s prihladnutím na svoj vek vyjadrila pranie bývať s otcom. V jeho starostlivosti je spokojná, má zabezpečené vhodné bytové podmienky a otec zabezpečuje jej potreby. S poukazom na zistený skutkový stav súd zveril maloleté dieťa do osobnej starostlivosti otca.

25. Pri určení vyživovacej povinnosti rodiča voči maloletému dieťaťu súd vychádza z veku dieťaťa a jeho odôvodnených potrieb, zo zárobkových a majetkových pomerov povinného rodiča, jeho schopností a možností pracovať, dosahovať príjem, zohľadní počet vyživovacích povinností rodiča a tiež mieru osobnej starostlivosti, styku s dieťaťom. Maloletá C. je študentkou strednej školy, do ktorej denne dochádza. V súvislosti s plnením jej školských povinností vznikajú zvýšené výdavky na stravu, obuv, ošatenie, školské potreby a cestovné. Ďalšie bežné náklady súvisia so zabezpečením jej bývania, stravy v domácom prostredí, hygienických potrieb, s úhradou poplatkov za mobilný telefón. Len základné odôvodnené výdavky na dieťa vyčíslené otcom predstavujú sumu cca 294,- eur (napr. strava v ŠJ-30,- eur, cestovné - 22,- eur, mobilný telefón - 22,- eur, stužková- 10,- eur, bývanie - 30,- eur, ošatenie - 50,- eur, hygienické potreby cca 30,- eur, strava v domácnosti - 100,- eur).

26. Súd určil matke vyživovaciu povinnosť počnúc mesiacom máj 2022, kedy otec podal návrh na súd. V tom čase už otec zabezpečoval maloletej dcére osobnú starostlivosť a podieľal sa na jej výchove a výžive. V zmysle § 77 ods. 1 Zákona o rodine možno priznať výživné len odo dňa začatia konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa. V konaní bolo potvrdené, že otec poskytoval dcére osobnú starostlivosť už od augusta 2020, ale podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine neboli v súdnom konaní preukázané také dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré by umožňovali zaviazat matku platením výživného spätne pred podaním návrhu na súd. Otec nepreukázal existenciu závažnej preukážky, ktorá by mu bránila skoršiemu podaniu návrhu na zmenu osobnej starostlivosti.

27. Výšku výživného súd stanovil s prihliadnutím na vek maloletej dcéry, jej odôvodnené výdavky, na zárodkové, majetkové pomery matky, jej aktuálny zdravotný stav, počet jej vyživovacích povinností a tiež mieru osobnej starostlivosti a to za obdobie od 01.05.2022 do 30.9.2022 vo výške 200,- eur mesačne a od 01.10.2022 do budúca v sume 140,- eur mesačne. Matka žije v Rakúsku a v zamestnaní dosahovala priemerný mesačný čistý príjem vo výške 1.708,27 eur. Okrem maloletej C. má matka vyživovaciu povinnosť voči plnoletej dcére X., ktorá je študentkou vysokej školy. Súd mal za potvrdené, že je v možnostiach matky, aby na výživu dcér prispievala čiastkou cca do 30 % z čistého príjmu, pričom na dcéru vysokoškoláčku by jej vyživovacia povinnosť mala byť vyššia ako na maloletú C.. Prihliadajúc na všetky hore uvedené kritériá súd stanovil matke výživné na maloletú dcéru po 200,- eur mesačne. Súd nezohľadnil pri výpočte ako odôvodnené všetky matkou uvádzané výdavky. Vyživovacia povinnosť má prednosť pred takými výdavkami rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť (napr. matka uhradza poplatky a hypotekárny úver za byt na Slovensku, pričom dlhodobo žije v Rakúsku, platí splátku za kúpu auta 300,- eur a poistenie auta 181,- eur).

28. Od 01.10.2022 je matka nezamestnaná, nakoľko ku 30.09.2022 bol s ňou ukončený pracovný pomer. Matka preukázala listinnými dôkazmi, že k ukončeniu pracovného pomeru došlo z dôvodu jej nepriaznivého zdravotného stavu a aj toho času jej zdravotné problémy bránia zamestnať sa. Súd preto musel zohľadniť pokles mesačného zárobku matky. Nebolo potvrdené, že matka sa bez dôležitého dôvodu vzdala zamestnania, zárobku. Dávka v nezamestnanosti matky činí podľa doloženého listinného dokladu denne 32,22 eur, čo pri počte 30 dní v mesiaci predstavuje sumu 966,60 eur. Výška výživného je vždy ohraničená zárodkovými schopnosťami povinného rodiča. V danom prípade sa príjem matky od októbra 2022 oproti príjmu zo zamestnania znížil, preto aj súd určil vyživovaciu povinnosť nižšiu a to v čiastke 140,- eur mesačne. Pre rozhodnutie súdu je rozhodujúci stav v čase vyhlásenia rozsudku. Aktuálne je matka nezamestnaná, preukázaný nepriaznivý zdravotný stav jej bráni sa zamestnať. V prípade budúcej pozitívnej zmeny pomerov na strane matky bude dôvodné opätovné navýšenie výživného tak, aby sa matka mohla vyššou mierou podieľať sa zabezpečením odôvodnených potrieb dieťaťa.

29. Za obdobie od 01.05.2022 do 31.01.2023 vzniklo matke dlžné výživné celkovo vo výške 1.560,- eur (5 mesiacov x 200,- eur + 4 mesiace x 140,- eur). Vzhľadom na výšku dlhu súd uložil matke povinnosť tento vyrovnáť do 6 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia. Matka síce v danom období zasielala rôzne finančné sumy na výživu dcéry, ale z výpisov jej účtu v peňažnom ústave bolo potvrdené, že zasielané finančné sumy sú nižšie ako boli čiastky matke vyplácané štátom ako prídavok na dieťa. Matka teda poukazovala dcéram mesačne finančnú sumu, ale išlo o peňažné prostriedky získané zo štátnej dávky-prídavok na dieťa. Tieto platby preto nebolo možné započítať matke na dlžné výživné. Prídavok na dieťa patrí dieťaťu, resp. rodičovi, ktorý sa o dieťa osobne stará. Matka poberala prídavky na maloletú C., hoci sa o túto osobne nestarala a na výživu dcéry v danom období neprispievala inou sumou, len prídavkom na dieťa, aj to nie v celej výške. Do dlžného výživného súd nezapočítal matke kúpu mobilného telefónu v sume 300,- eur, keďže bolo v konaní potvrdené dcérou aj matkou, že išlo z jej strany o darček k narodeninám. Taktiež súd nezapočítal do dlhu kúpu topánok vo výške 120,- eur a botasiek v sume 50,- eur, nakoľko tieto výdavky matky boli len tvrdené, nijako nepreukázané.

30. Vzhľadom na zistené zárodkové, majetkové pomery matky, jej schopnosti a možnosti pracovať, nebolo možné návrhu otca na určenie výživného vyhovieť v celom rozsahu, preto súd v prevyšujúcej časti požadovaného výživného návrh zamietol. Súd taktiež zamietol návrh v časti spätného určenia výživného od podania návrhu na súd s poukazom na § 77 ods. 1 Zákona o rodine.

31. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku, v zmysle ktorého, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti výroku rozsudku, ktorým bola schválená rodičovská dohoda, rodičia nie sú oprávnení podať odvolanie.

Proti rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť (§ 365 CSP) len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na výkon rozhodnutia podľa osobitného zákona.